

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 12 grudnia 2023 r.

PS-II.431.2.11.2023

**Pani
Joanna Kawecka
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej
ul. Rynek 3
12 -250 Orzysz**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu (ul. Rynek 3, 12-250 Orzysz; REGON: 511 433 686; NIP: 849 14 75 827).

W czasie prowadzenia kontroli, a także w okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawowała **Pani Joanna Kawecka** zatrudniona w MOPS w Orzyszu na stanowisku Dyrektora od dnia 22 kwietnia 2021 r.

(dowód: akta kontroli: 13-16)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 17 października 2023 roku nr FK-IV.0030.884.2023 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu.

(dowód: akta kontroli: 5)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 13 listopada 2023 roku do 16 listopada 2023 roku. Odnotowano ją - pod pozycją 27 – w książce kontroli zewnętrznych prowadzonych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu.

(dowód: akta kontroli: 29)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Ełku, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w czasie wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera. Upoważnienie do kontroli zostało przesłane przez E-PUAP przed rozpoczęciem kontroli. W czasie wideokonferencji poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.11.2023.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- okres objęty kontrolą

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2021/2022 (od 1 października 2021 roku do 30 września 2022 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2021 roku oraz kwartał I, II i III 2022 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

- a) W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2021/2022 (od 1 października 2021 roku do 30 września 2022 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **405 777,67 zł (1 017 świadczeń)**.
- b) Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2021/2022 (od 1 października 2021 roku do 30 września 2022 roku) - wynosiła **166 541,88 zł**, co stanowiło **41,05 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
- c) Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2022 roku – wynosiło **5 992 039,00 zł**.
- d) Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowił:
 - a. **4 217,92 zł** - w IV kwartale 2021 roku;
 - b. **28 438,28 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2022 roku.

Organ właściwy jednostki kontrolowanej - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie IV kwartału 2021 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę **3 867,00 zł**, natomiast w I, II i III kwartale 2022 roku przeznaczył na ten cel kwotę w wysokości **14 174,00 zł**.

(dowód: akta kontroli: 29)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Orzysz liczy około 8 448 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Burmistrz Orzysza.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień przez Burmistrza Orzysza zadania te realizuje MOPS Orzysz. Decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Burmistrza Orzysza.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XXI/142/16 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu (statut zmieniono raz w 2022 r).

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki określał, że MOPS w Orzyszu działa w oparciu o przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 2 pkt 5).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu – na dzień rozpoczęcia kontroli – określał Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 14/2022 z dnia 13 czerwca 2022 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu.

Analiza Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka wykazała, że był on aktualny w zakresie kontrolowanych zadań.

(dowód: akta kontroli: 23, 25, 29)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadania te realizował pracownik zatrudniony na stanowisku inspektor (pracownik zatrudniony jest na pełen etat, z czego kontrolowane działania realizuje w 0,5 etatu). Ww. pracownik bezpośrednio podlega Dyrektorowi MOPS. Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych.

W dniu rozpoczęcia kontroli pracownik zajmujący się, między innymi, realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności.

Ponadto – na dzień rozpoczęcia kontroli – pracownik realizujący kontrolowane zadania posiadał stosowne upoważnienia Burmistrza Orzysza do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego. Dyrektor MOPS posiadał upoważnienie Burmistrza Orzysza do prowadzenia postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W 2021 r. pracownik wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzał sporządzony wykaz podpisany przez Kierownika MOPS.

(dowód: akta kontroli: 17-18)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu ma swoją siedzibę w wolnostojącym, czteropiętrowym budynku przy ul. Rynek 3. MOPS mieści się na trzecim piętrze. Budynek jest pozbawiony barier architektonicznych (dostępna jest min. winda a także podjazd dla osób niepełnosprawnych). Zadania związane z funduszem alimentacyjnym realizowane są w jednym pomieszczeniu o powierzchni ok. 53 m². W pomieszczeniu tym pracuje jeszcze jeden pracownik m.in. realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych. Stanowiska pracy są wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W holu, jak i w pokoju pracownika funduszu alimentacyjnego wyznaczone są miejsca dla interesantów umożliwiające wypełnianie dokumentów.

Z pisemnej informacji wynika, że wywiady przeprowadzane są w siedzibie MOPS w oddzielnym pokoju Zespołu interdyscyplinarnego. Wywiady przeprowadzane są z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych oraz zachowaniem poufności tj. bez obecności osób trzecich.

(dowód: akta kontroli: 29)

Podczas czynności kontrolnych przesłano kontrolerowi umowę potwierdzającą wykupienie licencji na oprogramowanie ZETO z siedzibą w Koszalinie do obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustalono, że pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 28)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 2160 ze zm.) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do pięciu biur tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A (KRD BIG) – od września 2009 r.

2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KBIG) – od października 2016 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (ERIF BIG) – od października 2016 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. (BIG InfoMonitor)- od października 2016 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych (KIDT) – od października 2016 r.

(dowód: akta kontroli: 29)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez pracownika wynika, że w okresie objętym kontrolą MOPS w Orzyszu nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli:
29)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu prowadził:

- **69 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzje przyznające).
- **2 postępowania** dotyczące odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **4 postępowania** administracyjne w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w tym: 4 postępowania zakończone wydaniem decyzji o uchylaniu się od zobowiązań alimentacyjnych),
- **2 postępowania** w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym jedno postępowanie w sprawie o umorzenie nienależnie pobranych świadczeń).

(dowód: akta kontroli: 32)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu podejmował działania wobec **98** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **50** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Orzysza;
- **42** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy;
- **6** dłużników alimentacyjnych dla których nie można ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 31)

W okresie objętym kontrolą do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 1, nie wpłynęły też żadne wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu nie złożono wniosków dotyczących rozłożenia na raty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub świadczeń nienależnie pobranych.

Z informacji otrzymanych od Dyrektora MOPS w Orzyszu Ośrodek przekazał informację do biur informacji gospodarczej wobec 181 dłużników.

(dowód: akta kontroli: 30, 31)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez MOPS w Orzyszu w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **9** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **5** spraw w których prowadzono **5 postępowań** administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1** sprawa w której prowadzono **1 postępowanie** administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1** sprawa w której prowadzono **3 postępowania** administracyjne dotyczące wydania decyzji o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń i żądaniu ich zwrotu.

(dowód: akta kontroli: 40, 41, 43)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących **8** dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był Burmistrz Orzysza (w tym postępowanie zakończone wydaniem decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych);
- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli 42, 44, 45)

Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz decyzje z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych ocenia się pozytywnie. Decyzje wydawano prawidłowo i terminowo, nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień w kontrolowanym zakresie.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Piotr Opaczewski

II Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski